בשלשה מקומות פרק ראשון תמיד כח.

מסורת הש"ס

ולומר לו שלום עליך מיכר שהוא ישן חובטו במקלו מלקהו: ורשות היתה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעזרה אומרים זה לזה בן לוי לוקה. וכשמיל כך הוא לוטק וכשמע קולו בכאן (ג): ק"ו על אונס שינה עשיה דין. דשינה זו היא אונס שאין אדם יכול לעמוד את עצמו שלא לישן משנאה לו שינה לעיני: שלא על אונס שינה. דבר שעושין במתכוין: איזו היא דרך ישרה שיבור לו האדם. הרבה דברים צריך לו לאדם לבחור אלא הכי קאמר איזהו דרך אחת מדרכים הישרים שיבור לו האדם: אהוב את התוכחות. לאהוב את התוכחות: (עשותה. כמו (ד) לעשות): שנאמר ולמוכיחים יגעם ועליהם תבא ברכת טוב. אדם שמקבל תוכחה יגעם ונתת רוח בתה לעולם: עליהם תבא ברכת טוב. טובה וברכה בתה לעולם כשטובה בתה לעולם רעה מסתלקת מן העולם: ויש אומרים יחזיק באמונה יתירה. יש ויתן עם בני אדם באמונה ולא יאנה את הבריות: זוכה לחלקו של מקום. למחילתו כלומר בתוך מחילתו שכן נאמר מוכיח אדם הרי הוא אחרי כלומר עמי: מתני' נטל את המפתח. מתחת הטבעת של שיש ולא היה פותח שערי עזרה עד שיעלה עמוד השחר אלא טולו את המפתח ופותח את הפשפש פתח קטן שהיה בשער הר שמתח ר' יהודה דמדות (ה) דאמר פתח קטן היה לו שבו נכנסין לנטל את העזרה: נכנס מבית המוקד לעזרה. דרך בית המוקד: נכנסו (ו) אחריו (ו) כהנים ושתי אבוקות של אור בידן. נחלקו מאותן להליס שבי כיתות מהם היו יורדים דרך לפון שבית המוקד היה בלפון: אלו הולכין באכסדרה. כל סביב העזרה מארבע רוחותיה עשו אכסדראות

מאכסדראות על גבי עמודים לעמוד מתחתיהן ולהגביע כלים ובגמ' פריך ומי הוי אכסדראות בעזרה דס"ל דאותו בגין של עץ היה לכך היה מקשי: אלו הולכים. מתח אכסדראות של העזרה בגד מזרח ואלו דרך מערב עד שהגיעו למזרח אלא מהרייהם למקום עושה תמידים לשכת עושה תמידים היה בעזרה כדאמר במנחות (דף לו.) לשיתתן ועריכתן צריך לעשות בפנים ובמזרח היתה כדתנן במסכת מדות (דף לד.): הגיעו אלו [ואלו] אמרו שלום הכל שלום. לא מסרבו דבר: שלום כפל לשון: העמידו. מאותן כהנים עושי תמידים לעשות תמידים להתם חמין לרבוכה: מי שזכה לתרום את המזבח הוא יתרום את המזבח. ומילא סדר עשייתן אומר לו הזהר שלא תגע בכלי שלף ע"פ שהוא יודע בדבר צריך להזהירו שהוא [ז] יהא הולך ימיל ושמא יסכח ויגע ומתוך שמזהירין אותו הוא מזהר: עד שיקדש ידיו ורגליו מן הביור. דלינה פוסלת [ז] (מן) קידוש ידיים ורגליים וצריך לחזור ולקדש: והרי המחתה. כל זה היה אומר לו הרי הממתה נתונה בוחש בין הכבש למזבח למערבו של כבש כלומר באלכסון היא נתונה ממוצעת בין כבש למזבח בחוץ הכבש היא נתונה אלא מקום שבלה הכבש דהייבו בין הכבש ולמזבח: ואין אדם נכנס עמו. שבין אולם למזבח אין אדם יכול ליכנס [ז] (בהן) אלא בשעת עבודה וכי היכי דאדם אסור ליכנס בין אולם למזבח הכי (ז) הוא דאסור ליכנס בין אולם לבבש הבבש הוא כמזבח לכל דבר: ולא נר בידו. לפי שהולך ימילי: אלא מהלך לאור המערבה ולא היו רואין אותו. לפי שהי' מגל אחר של בבש במזרחו דהא גובה הבבש שהוא גובה הרבה אמות היה מפסיק: ולא

לתרום את המזבח תורם בזמן שהן מרובין רצין ועולין בבבש כל הקודם את חבירו בתוך ארבע אמות זכה היו שנים שוין הממונה אומר להם [א]הצביעו ומה הן מוציאין אחת או שתים ואין מוציאין גורל במקדש מעשה [ב] (ג) (ב' היו) שוין רצין ועולין בבבש ודחף אחד מהם את חבירו ונשברה רגלו וכשראו בית דין שהיו באים לידי סכנה התקינו שלא יהו תורמין את המזבח אלא בפיים רבא אמר אידי ואידי לאחר תקנה והכי קתני מי שהוא רוצה לבא ולפיים משכים וטובל עד שלא יבא הממונה: מתני' [ג]נטל את המפתח ופתח את [ד]הפשפש ונכנס מבית המוקד לעזרה ונכנסו הכהנים אחריו ושתי אבוקות של אור בידם (ה) נחלקו לשתי כיתות אלו מהלכין באכסדרה דרך מזרח ואלו מהלכין באכסדרה דרך מערב היו בודקין והולכים עד שמגיעים למקום עושה חביתים הגיעו אלו ואלו אמרו שלום הכל שלום העמידו [ו] עושה חביתים לעשות חביתים [ז]מי שזכה לתרום את המזבח הוא יתרום והם אומרים [ח]הוי זהיר שלא תגע בכלי עד שתקדש ידיך ורגליך מן הביור והרי המחתה נתונה במקצוע בין הכבש למזבח במערבו של כבש אין אדם נכנס עמו ולא נר בידו אלא מהלך לאור המערבה [ט] לא [י]היו רואין אותו ולא

עין משפט
נר מצוה

כז א מיי' פ"ד מהלכות תמידין ומוספין הל' ג:
כח ב מיי' פ"ט מהל' מת המקדש הל' יא:
כט ג מיי' פ"ב מהל' תמידין ומוספין הלכה יב:

שיטה מקובצת

[א] היה לו אות ת' נמחק:
[ב] משמתתו אמר ר' אליעזר בן יעקב פעם תיבת אומר נמחק: [ג] כי הוה מטי: [ד] דין וק"ו על אונס שינה עושין דין שלא: [ה] האדם אהוב את התוכחות לעשותה כך גרים ר"ש: [ו] זוכה. ס"א לפלגו של: [ז] מתיבת ממחליק לשון עד תיבות מי שהוא נרשם על כל תיבה קו להורות כי לפ"ד ראוי למחקו: [ח] מעשה שהיו שניהן שוין: [ט] הפשפש. עיין בערוך בערך פשפש: [י] העמידו עושי חביתים אות ה' נמחק: [יא] אומרים לו הוי: [יב] לא. ובחיים (דף כא ע"ב): [יג] הכהנים אחריו ושתי: [יד] אלו ואלו אמרו: [טו] שהוא היה הולך תיבת יהא נמחק:

פי' הרא"ש

כח"ג ואמנם מעשה מעשה ריקם וגנאי אהבן מעשה מתות ועשיה לשם אמנמי' וילפינן ריקם ריקם ממקרא ואלה פקודי. מה התם כלאים אף הכא כלאים. ומדמתיב ולגני אהבן וגו' ועשית להם אמנמים משמע שהיו מלוקים מאמנמן של כה"ג. ואית ספרים דגרסי הא ניתא למ"ד אמנמן של כה"ג זהו אמנמן של כהן הדיוט וכ"ש אמנמן של כהן הדיוט וכ"ש אמנמן של כה"ג כי"ה שהיה של טין זהו אמנמן של כהן הדיוט כל השנה: מיסך תותיה. לנפול מתחתיו כמו מוך שקי' וגנ' [מעגלת ו:]: באותן שאין בהם כלאים. מלגנפת וכתותם: קשין. שאני נגדי כהונה היו קשים שחוטן היו כפול ו' ולכך שרו בהלבשה אבל בלבישה אסור כדאיתא בפ"ק דעירובין [ל"ל דערכין דף ג:] כהנים אינטרכי ליה

דמקד"ש כיון דאשתרי כלאים בגייהו ליתנהו בגדיליים מעשה לך קמ"ל דהכי דמעיקן עבודה לא אשתרי אאי נמטא נמדי דנרש. נמטו לכד. גמדא שהוא קשה וכוון. ונגרס מתקנים אותו: שריא. מותר בהלבשה לפי שהיא קשה ואין מיפא נכרכת עליו: דאמר מר מחילות לא נתקדשו ובעל קרי משוולה חוץ לשתי מחנות. יליף בפסחים פרק אלו דברים [דף סז:] מדכתיב וכל זב לרגות בעלי קרי ומתני' קייעתה לר' יוחנן דאמר מחילות לא נתקדשו מדתנן שבעל קרי היה מהלך במקיבה דהייבו מחילות ואי הוה קדושות לא היה בעל קרי הולך שם. אבל לשה דאמר ובעל קרי משולה חוץ לשתי מחנות לא מייתי קייעתא ממתניתין אלא מילתא דר"ש הוא מקיק: נחר ליה. הוליח קול מנתיריו לידע אם היה שם אדם: א"ל. רב ספרא לעיל מר: א"ל רבי אבא ע"ב לא ל) אי"ל כו'. שאינו לטע בנים הכפא כי לא היה לך לדבר (ליעול מר) אלא היה לך להסמיע קול לזהיעיני אם יש שם אדם ושיהיו נמנע מליכנס: לאו הכי תנן מצאו נעול בידוע שיש שם אדם. אלמא מיקנו דבר זה לימין שלא יכנסך לשאל אם יש שם אדם ויכנסך הלה להשיב לו: ורב ספרא. שהיבר אבר דר' אלא מסוכן הוא ואם היה משמע קולו היה הולך לדרכו ומסתכן: עמוד. של גדולים המעקר לגאה ותחזיר: מביא את אדם להדרגון. מולי שבטנו לבה: מילון. של מי רגלים: (ומה דר"ש ל"ל לרב אחא כו' דכיון שראים אותו נעול לא היה לך להתקרב לאו הכי תנן מצאו נעול כו' ור"ש שהיבר אלוי אבר מסוכן הוא): חשוך תקון נפשך וקדים תקון נפשך. המשך מערב וקדיים נבקר לתקן עצמן לעשות לרכין בשבה שאין בני אדם מלוין ולא מצטרך להתרחק בגדות: תוב וגלי. לא תגביה בגדיך עד שתשב על הכסא: כסי דקום. כסא פרוצן קודם שתקום שלא יראה בערך לא ביטיבה ולא קטיבה: שבוף ושתי שבוף ואחות. שבוף הכסא קודם שיתחה אמא אותו שתחה לא שבוף אחרי שבוף אחרי שבוף שתחה כ. ואחר שיתחה שבוף הכסא (כו) כדי שלא יצטרך הבוחה אחריך לשבוף: וכשאתה שותה מים שפוך מהם. נמקום

הגהות הב"ח

(א) גמ' מעשה בשנים שהיו שוין: (ב) שם מעשה ונחלקו לשמי וכו' דרך המזרח וכו' דרך המערב: (ג) מפרש ד"ה ורצות היה וכו' ובכאן הס"ד ואח"כ מ"ה על אונס וכו' שינה לעיני ק"ר שלא על אונס כל"ל והל"ל: (ד) ד"ה אהוב את המוכחות וכו' לעשות הס"ד ואח"כ מ"ה נתת רוח וכו' מן הטולם הס"ד ואח"כ מ"ה שנאמר ולמוכיחים: (ה) ד"ה נטל וכו' דמדות היא דאמר: (ו) ד"ה נכנסו אחריו הכהנים וכו' כיון ונחלקו: (ז) ד"ה ואין אדם וכו' הכי נמי הוא דאסור:

תורה אור השלם

א) וְלַמּוֹכִיחִים יִנְעָם וַעֲלֵיהֶם תָּבוֹא בְרָכַת טוֹב: [משלי כד, כה]
ב) עֵינַי בְּנֶאֱמְנֵי אָרֶץ לָשֶׁבֶת עִמָּדִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ תָּמִים הוּא יְשָׁרְתֵנִי: [תהלים קא, ו]
ג) מוֹכִיחַ אָדָם אַחֲרֵי חֵן יִמְצָא מַחֲלִיק לָשׁוֹן: [משלי כח, כג]

רבינו גרשום

אתא ר' אבא נחר ליה. הטיח בגרונו קול כדי שישמע רב ספרא ריצא: א"ל. רב ספרא לינול מר: מיהו עד כאן לא עיילת לשעיר וגמרת מילי דשעיר. כלומר עדיין לא נכנסת לארץ בני עשו לרומי שאינן צנועים ולמדת תרבותם הנחת תרבות פרסים שצנועים והפסת מנהג רומיים שאינן צנועין: ולאו הכי תנן מצאו נעול. כלומר לא היה לך לבוא כאן כשראיתו נעול וכשידעת שאני שם: ורב ספרא. הכי קאמר ליה אעפ"כ ליעול מר סבר דלמא מסכן: חשיך תקון נפשך וקדים תקון נפשך כי היכי דלא תרחק. כלומר למד עצמך שתהא רגיל להקדים בשחרית עד שבני אדם ישנים וצא להפנות וכן נמי חשיך לערב וצא בשעה שאין בני אדם מצויין בחוץ שאם לא תעשה כן תצטרך להתרחק מן בני אדם עד כדי שלא יראו פרוצך וכשאתה מקדים ומחשיך תוכל להיפנות באי זה מקום שתרצה ולא תצטרך להתרחק: תוב וגלי. כשאתה ישב בגדיך וכסי עד שאתה יושב והדר קום משום צנועותא שלא יראו בשרך: שטוף ושתי שטוף ואחית. שוטף הכוס עד שלא תשתה בו משום נקיות ואחר ששתיתה חזור ושטוף אותו והשזירהו שאין כל הדעות שוות שלא תעשה אגינות לפי שישתה אחריך: וכשאתה שותה מים. בכוס: שפוך מהם. כנגד אותו מקום שהיה פיך שם ואח"כ תן לתלמידך: ומת בצמא. שהיה מתבייש הוא לשפוך מהן אחר שתיית רבו: לא תפלוט בפני רבך. כדאמרינן התם [עירובין צח.] הרק בפני רבו חייב מיתה: בר מקרא ודיסא. חוץ מלאחר שאכל קרא או דיסא דאותו רוק שיש בפיו לפתילה של אבר דמי ששורף את הגוף אם לא ישליכנו חוץ: איש הר הבית. הממונה על השומרים של הר הבית *): והן אומרים. השומרים אחרים: מה קול בעזרה ואומרין זה לזה ודאי קול בן לוי לוקה כו'. משנה זו של מדות הוא: ק"ו שלא על אונס שינה. מי שישן מרצונו שעושין ממנו דינים: יגעם. היינו נחת רוח: לפלגו. לחלקו של מקום: שנאמר מוכיח אדם אחרי. כלומר הקב"ה גורדו אחריו לחלקו: כאן קודם תקנה. כדתנן במסכת יומא בראשונה כל מי שהוא רוצה לתרום כו': [מתני'] ופתח את הפשפש. היינו אותו פתח קטן הפתוח מבית המוקד לעזרה כדתנן במדות: אלו. כת אחת הלכו באכסדרא דרך המזרח: ואלו באכסדרא דרך

*) עד כאן שיך לגמרא הקודמת.

הגהת פיר: כל מילי לא תפלוט. מכל דבר שאכלת אם מזמן רוק לתוך פיך לא תפלוט אותו לחוץ לפני רבך אלא תבלענו תוך מעמאכל דלעיין ודייקת כי הטולע רוק אחר אכילה עקבר כאילו היה מכניס פתילה של אחר לתוך פיו: תנן התם. מסנה היא בסמ"ס [פ"ש מ"כ] ומיימי לה הכא משמע משום דבעי למקבע עלה גמרא ומדות אין לה גמרא: איש הר הבית. שר וממונה על ארבי הר הבית כמו אישי כהנים כה"ג: ג) ורשות היה לו לשרוף בסותו. ואין כאן משום בעל תשמיש דאפקר כ"ד היה הפקר: אהוב את התוכחות. אוהב מי שמוכיח: זוכה ג) לפלגו. למלקו ולמחילתו: מושכים וטובל כו' אלמא לאו בפיום. דמשמע דטובל בא לתרום לאי בעי פיום מה לי לתרום לטובל ומתיר עד שיטול עליו הטולל: כאן לאחר התקנה. שתקנו בפיום לפי שרגלן כל ג' לקרם את תמיכו ובאין לידי סכנה דפסם ג' נשברו רגליו של ג': מי שרוצה להפים משכים וטובל. כדי שיהא מוזמן מיד אחר הטולל לטבילתו אי נמי מתמת חיבת המצות שמא ימהר ויכנס לעזרה בלא טבילה: מתני' נטל את המפתח. במסכת מדות מפרש מהיכן נטלו: ופתח את הפשפש. פתח קטן שהיה אלל השער הגדול כי לא היו פותחין שער הגדול עד היום: באכסדרה. כי כל העזרה היתה מוקפת אכסדרה אלל המומה כמיה על עמודים: היו בודקין. אם יתלאה כלי המקדש במקומם: למקום עושה חביתין. לשכה שבה מתקנים הממין [של] כה"ג ופגשו אלו כאלו: הבל שלום. לא נפקד ממנו כלום: והרי המחתה נתונה. מרחין לו מקומו של מחתה: קול

הדפסה ברזולוצית מסך - להדפסה איכותית הדפס ישירות מן התכנה
תלמוד בבלי <עוז והדר> - לט מעילה, קינים, תמיד, מידות תלמוד בבלי עמוד מס : 55 הודפס ע"י אוצר החכמה
Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com